

**12. brodski simpozij o alkoholizmu, kockanju i modernim
ovisnostima**

**„Integrativan pristup ovisnostima – klinički, socijalni i psihološki
aspekti“**

Slavonski Brod, 21. studenoga 2024. godine

KNJIGA SAŽETAKA

**BRODSKI
simpozij**

2024

**12. BRODSKI
SIMPOZIJ**

***o alkoholizmu, kockanju i
modernim ovisnostima***

**“Integrativan pristup ovisnostima - klinički,
socijalni i psihološki aspekti”**

9.00 - 17.00

21. studenog

**Augusta Cesarca 71,
Slavonski Brod**

www.brodskisimpozij.info

Organizatori:

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

BRODSKO–POSAVSKE ŽUPANIJE

***Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko
liječenje ovisnosti***

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Medicinski fakultet Osijek, Katedra za javno zdravstvo

Brodsko-posavska županija

KNJIGA SAŽETAKA

Studeni, 2024.

ISSN 2623-6583

Voditelji Simpozija:

Naslovni izv.prof.prim.dr.sc. Ante Cvitković, dr. med.

Prof.dr.sc. Maja Miškulin, dr. med.

Senka Gabud Gjurčević, dr. med.

Stručni odbor:

Naslovni izv.prof.prim.dr.sc. Ante Cvitković, dr .med.

Prof.dr.sc. Maja Miškulin, dr. med.

Senka Gabud Gjurčević, dr. med.

Organizacijski odbor:

Naslovni izv.prof.prim.dr.sc. Ante Cvitković, dr. med.

Prof.dr.sc. Maja Miškulin, dr. med.

Senka Gabud Gjurčević, dr. med.

Tamara Brezičević, dipl. soc. radnica Ivana

Zovak, mag. psych.

Biljana Vasilevski Rački, prof. psihologije

Ljubica Bikčević, med. sestra

Marina Ošap, med. sestra

SADRŽAJ

BIOGRAFIJE POZVANIH PREDAVAČA

MAJA MIŠKULIN	9
SVIJETLANA AKIK	10
SANJA RADIĆ BURSAĆ	11

POZVANA PREDAVANJA

1. OVISNOST O KUPOVINI U POPULACIJI STUDENTA.....13
2. INTEGRATIVAN PRISTUP LIJEČENJU O KOCKANJU UNUTAR DNEVNE
BOLNICE ZA OVISNOSTI KLINIKE ZA PSIHIJATRIJU SV. IVAN.....14
3. U SINERGIJI ZNANOSTI I PRAKSE: PRIKAZ PSIHOSOCIJALNIH
INTREVENCija NA PODRUČJU PONAŠAJNIH OVISNOSTI.....15

USMENA IZLAGANJA

1. ULOGA PRIMARNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U RANOM OTKRIVANJU PROBLEMA S ALKOHOLOM.....	17
2. INTEGRATIVAN PRISTUP U DOMU ZA OVISNIKE: RELEVANTNI ASPEKTI U KONTEKSTU REHABILITACIJE.....	18
3. STIGMATIZACIJA – PRIKAZ PRAKSE.....	19
4. OTPOR U TRETMANU.....	20
5. IZAZOVI U PSIHOSOCIJALNOM TRETMANU OVISNOSTI U TERAPIJSKIM ZAJEDNICAMA.....	21
6. KROZ ŽIVOT BEZ NASILJA – PREVENCIJA I SUZBIJANJE VRŠNJAČKOG NASILJA U FUNKCIJI PREVENCIJE OVISNOSTI I ZAŠTITE MENTALNOG ZDRAVLJA DJECE I MLADIH.....	22
7. KLASIFIKACIJA ZLOUPORABLJIVIH PSIHOAKTIVNIH TVARI.....	23

POSTER PREZENTACIJE

1. KADA POTROŠNJA POSTANE OVISNOST!.....	26
2. KAKAV OTAC – TAKAV SIN – PRIKAZ ISKUSTVA O ŽIVOTNOM PROPADANJU ČLANOVA OBITELJI.....	28
3. VIRTUALNA STVARNOST, STVARNI PROBLEMI: KBT KAO POMOĆ U PREVLADAVANJU OVISNOSTI O INTERNETU.....	30

BIOGRAFIJE POZVANIH PREDAVAČA

Prof. dr. sc. MAJA MIŠKULIN, redovita profesorica u trajnom izboru
Katedra za javno zdravstvo
Medicinski fakultet Osijek
Sveučilište u Osijeku

Prof. dr. sc. Maja Miškulin zaposlena je kao redovita profesorica u trajnom izboru u Katedri za javno zdravstvo Medicinskog fakulteta Osijek (MEFOS), Sveučilišta u Osijeku. Diplomirala je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Studij medicine u Osijeku 2001. godine. Doktorsku disertaciju obranila je 2006. godine na MEFOS-u. Specijalizaciju iz Epidemiologije završila je 2007. godine, a užu specijalizaciju iz Zdravstvene ekologije 2009. godine. U razdoblju od 2014. do 2020. godine obnašala je dužnost Predsjednice Katedre za javno zdravstvo, a od 2014. do 2017. godine i dužnost Prodekana za poslijediplomske studije MEFOS-a. U razdoblju od 2001. do 2013. godine radila je i u Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije gdje je u razdoblju od 2010. do 2013. godine obnašala dužnost Pomoćnika ravnatelja za kvalitetu zdravstvene zaštite. Stručno se usavršavala na *Centre for Health Promotion, University of Toronto, Toronto, Kanada* (2003. godina); *London School of Hygiene and Tropical Medicine and the Centre for Health Management, Tanaka Business School, Imperial College London, University of London, London, Ujedinjeno Kraljevstvo* (2005. godina); *L'Ecole nationale de la santé publique, Rennes, Francuska* (2006. godina); *Telford College of Arts and Technology, Telford, Ujedinjeno Kraljevstvo* (2010. godina) te *Center for International Rural and Environmental Health, College of Public Health, University of Iowa, Iowa, Iowa City, SAD* (2009. i 2011. godina). Kao gostujući nastavnik u sklopu ERASMUS+ programa mobilnosti održavala je nastavu na *Lithuanian University of Health Sciences, Faculty of Public Health, Kaunas, Litva*, (2019., 2022. i 2023. godine), *University of Szeged, Faculty of Medicine, Szeged, Mađarska*, (2019. godine) te *University of Malta, Msida, Malta* (2024. godine). Članica je uređivačkih odbora časopisa *Journal of Health Sciences*, SEEMEDJ, Hrana u zdravlju i bolesti te gost-urednik posebnog broja časopisa *Nutrients*. Šire područje njezinog znanstveno-stručnog interesa je javno zdravstvo. Njezini radovi dostupni su putem poveznice:

<https://scholar.google.com/citations?user=-QSAEucAAAAJ&hl=en&oi=ao>

SVIJETLANA AKIK, dr. med. spec psihijatrije, psihotarapeut

Dnevna bolnica za ovisnosti o kockanju

Klinika za psihijatriju Sv. Ivan

Diplomirala na Medicinskom fakultetu u Zagrebu 2009. g. te je stekla zvanje doktora medicine. Nakon višegodišnjeg rada kao liječnik opće medicine, zapošljava se i specijalizira psihijatriju pri NPB Dr. Ivan Barbot u Popovači. Posljednjih nekoliko godina radi unutar tima Dnevne bolnice za ovisnosti Klinike za psihijatriju Sveti Ivan. Aktivno je sudjelovala u velikom broju domaćih i inozemnih kongresa. Posebno zanimanje ima za psihoterapijski rad budući je psihoterapeutkinja Kibernetike i sistemske terapije te je educirana iz područja Transakcijske analize i Psihodrame.

U svakodnevnom radu je posvećena ponajviše bolestima ovisnosti, što joj je ujedno i područje užeg interesa.

Vesele ju koncerti, rock and roll, kazalište, druženja i čitanje!

SANJA RADIĆ BURSAĆ, prof. soc. pedagog

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

Nastavno-klinički centar

Sveučilište u Zagrebu

Socijalna pedagoginja s višegodišnjim radnim iskustvom u sustavu odgoja i obrazovanja (u osnovnoj i srednjoj školi te učeničkom domu), a od 2019.g. je zaposlena na mjestu stručne suradnice u znanosti i visokom obrazovanju pri Nastavno-kliničkom centru

Edukacijskorehabilitacijskog fakulteta. Aktivna je članica većeg broja organizacija civilnog društva. Vjeruje u cjeloživotno učenje i kontinuirano ulaganje u osobni i profesionalni rast i razvoj te, u skladu s time, polazila je niz stručnih usavršavanja o specifičnim metodama i tehnikama u savjetodavnom radu. Trenutno završava edukaciju iz Dječje i adolescentne integrativne psihoterapije i polaznica je doktorskog studija „Prevencijska znanost i studij invaliditeta“. Uključena je u niz znanstvenoistraživačkih i stručnih projekata na području prevencijske znanosti i bihevioralnih ovisnosti. U stručnom radu se primarno usmjerila prema djeci i mladima, školskoj populaciji – kroz individualni i grupni rad, razvoj strukturiranih psihosocijalnih intervencija, osmišljavanje psahoedukativnih materijala i dr. Širokih je interesa, ali uvijek ju najviše privuku stručne teme vezane uz osnaživanje socijalno-emocionalnih kompetencija, pozitivan razvoj, ponašajne ovisnosti, razvoj medijske pismenosti...

POZVANA PREDAVANJA

1.

„Ovisnost o kupovini u populaciji studenata“

MAJA MIŠKULIN

Katedra za javno zdravstvo

Medicinski fakultet Osijek

Sveučilište u Osijeku

Kontakt: miskulin.maja@gmail.com

Kupovina je uobičajena ljudska aktivnost koja mnogima donosi radost i zadovoljstvo. Međutim, za neke pojedince kupovina može postati ovisnost, što dovodi do značajnih negativnih posljedica. Ovisnost o kupovini, stanje je koje karakterizira neodoljiva želja za kupovinom, često na štetu financijske stabilnosti, međuljudskih odnosa i općeg blagostanja osobe. Pojedinci s ovom ponašajnom ovisnosti su usredotočeni samo na proces kupovine i emociju koju ona izaziva, a ne na kupljeni proizvod koji im je uglavnom zapravo nepotreban. Istraživanja su pokazala kako su žene, osobe mlađe životne dobi, osobe nižeg samopouzdanja, osobe niže razine obrazovanja te osobe koje su izloženije psihičkom stresu učestalije izložene razvoju ovisnosti o kupovini. Istraživanja su nadalje pokazala kako ovisnost o kupovini započinje na kraju adolescencije, zbog čega je izuzetno važno provoditi istraživanja u populaciji studenata kako bi se na vrijeme identificirali ranjivi pojedinci te ranom intervencijom uspješno spriječio razvoj ove ovisnosti i sve njezine neželjene posljedice.

2.

„Integrativni pristup liječenju ovisnosti o kockanju unutar Dnevne bolnice za ovisnosti Klinike za psihijatriju Sv. Ivan“

SVIJETLANA AKIK

Dnevna bolnica za ovisnosti o kockanju

Klinika za psihijatriju Sv. Ivan

Kontakt: svijetlana.akik@pbsvi.hr

Cilj predavanja bio je približiti sudionicima Simpozija kompleksan i visokostrukturirani terapijski protokol unutar Dnevne bolnice za ovisnosti Klinike za psihijatriju Sv. Ivan, odnosno njegove najvažnije odrednice (psihoterapijski rad srednje grupe, psahoedukacijske radionice, obiteljske grupe, trening socijalnih vještina), razmjena iskustava, prikaz slučaja i dijalog sa sudionicima.

3.

„U sinergiji znanosti i prakse: Prikaz psihosocijalnih intervencija na području ponašajnih ovisnosti“

SANJA RADIĆ BURSAĆ

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

Nastavno-klinički centar

Sveučilište u Zagrebu

Kontakt: sanja.radic.bursac@erf.unizg.hr

U vidu neposrednog odgovora na utvrđene potrebe, rezultate međunarodnih i nacionalnih istraživanja o kockanja djece i mladih, kao i njihovih (online) navika, iskustava i funkcioniranja u virtualnom okruženju, pred stručnjacima je važan zadatak razvoja psihosocijalnih intervencija usklađenih sa standardima i načelima kvalitete te principima učinkovitosti. Na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, uz multidisciplinarni pristup i sinergijom različitih područja ekspertize, unazad deset godina intenzivno se razvijaju programi na području prevencije ponašajnih ovisnosti namijenjeni školskoj populaciji, no i tretmanske intervencije koje se unutar različitih sustava (primjerice, socijalne skrbi, pravosuđa i dr.) provode s pojedincima koji učestalo i prekomjerno kockaju ili koriste internet te doživljavaju nepovoljne i štetne psihosocijalne posljedice vezano uz navedena ponašanja. Tijekom izlaganja prikazat će se razvoj i implementacija preventivnih i tretmanskih programa u području ponašajnih ovisnosti koji su primarno namijenjeni populaciji djeci i mladih, uz dosadašnje rezultate evaluacije i planirane diseminacijske aktivnosti. Posebno će se istaknuti standardni kvalitete i principi koji predstavljaju svojevrsno polazište i okvir za planiranje i provedbu psihosocijalnih intervencija te su uvaženi unutar predstavljenih programa.

USMENA IZLAGANJA

1.

„Uloga primarne zdravstvene zaštite u ranom otkrivanju problema s alkoholom“

ANĐELKA BARIŠIĆ, ANTE CVITKOVIĆ, SENKA GABUD GJURČEVIĆ

Liječnik obiteljske medicine je liječnik prvog kontakta unutar zdravstvenog sustava koji osigurava dostupnost i kontinuitet zdravstvene zaštite i skrbi. Uloga liječnika obiteljske medicine značajna je u pogledu ranog prepoznavanja i pravodobne intervencije poremećaja povezanih s pijenjem alkohola. Pri tome se preporuča korištenje kratkih i instrumenata kao testova probira.

Jedan od češće korištenih instrumenata je AUDIT upitnik međunarodni standardizirani upitnik SZO koji se koristi kao test probira u svrhu ranog otkrivanja rizičnog i štetnog pijenja i moguće ovisnosti o alkoholu na razini primarne zdravstvene zaštite.

Kako bi i hrvatskim stručnjacima, prije svega liječnicima u sustavu zaštite mentalnog zdravlja te liječnicima obiteljske medicine, ali i ostalim zdravstvenim djelatnicima, prvenstveno na primarnoj razini zdravstvene zaštite, ovi jednostavni, a učinkoviti alati bili dostupni, HZJZ je preveo Priručnik SZO-a za primjenu kratkih intervencija zbog uporabe alkohola, namijenjen primarnoj zdravstvenoj zaštiti, koji se može pronaći na Internet stranici:

https://www.hzjz.hr/wpcontent/uploads/2021/04/Alcohol_training_manual_HR_.pdf

2.

„Integrativan pristup u Domu za ovisnike: relevantni aspekti u kontekstu rehabilitacije“

DRAGANA MANDIĆ SUBOTIĆ, LEA HORVAT

Integrativan pristup u Domu za ovisnike pruža sveobuhvatan okvir za rješavanje kompleksnosti ovisnosti, objedinjavanjem kliničkih, socijalnih i psiholoških aspekata. Rehabilitacija ovisnika zahtijeva individualizirani pristup koji uključuje medicinske, psihoterapijske i socijalne intervencije s ciljem dugoročnog oporavka i društvene reintegracije. Kroz prezentaciju će biti obrađeni različiti aspekti ovog pristupa, uključujući kliničke metode poput farmakoterapije, socijalne podrške i psiholoških intervencija.

Poseban naglasak stavlja se na izazove u radu s ovisnicima i važnost koordinacije različitih institucija i stručnjaka, uključujući terapeute, socijalne radnike i asistente u Domu za ovisnike. Također će biti predstavljeni primjeri dobre prakse koji pokazuju kako takva suradnja doprinosi održivom oporavku ovisnika i njihovoj kvaliteti života.

3.

„Stigmatizacija“ - prikaz prakse

IVAN SUŠANJ

Kada govorimo o stigmatizaciji osoba s psihičkim smetnjama ili ovisnicima, unatoč tome što se posljednjih godina na društvenim mrežama, televiziji i radiju sve više razgovara o mentalnom zdravlju i o njegovoj važnosti, nažalost u društvu još uvijek uvelike prevladava stav o tome da imati psihičke smetnje znači biti "lud" te da je odlazak psihologu ili psihijatru znak slabosti koji ukazuje na to da se nismo sami u stanju izaći na kraj sa svojim teškoćama. Takav stav, nažalost, kod osoba koje imaju psihičke smetnje i koje razmišljaju o tome da potraže pomoć kod psihologa/psihijatra ili da otvoreno razgovaraju i dobiju podršku od bližnjih, stvaraju osjećaj srama, te se osjećaju još lošije, drugim riječima dolazi do stigmatizacije. Stigma, mitovi i zablude povezane s mentalnim poremećajima ili općenito problemima mentalnog zdravlja negativno utječu na svakodnevni život osoba koje proživljavaju probleme mentalnog zdravlja. U strahu od stigmatizacije dolazi do povlačenja, zanemarivanja i izostanka brige o vlastitom zdravlju, bilo mentalnom ili fizičkom te se na taj način stvaraju prepreke za dobivanje stručne pomoći kao i dobivanja podrške okoline. Predrasude i strah od stigme glavni su razlozi zbog kojih osobe koje pate od psihičkih smetnji ne traže stručnu pomoć ili pomoć odluče potražiti prekasno, što dovodi do kasnog prepoznavanja i dijagnosticiranja te slabijeg terapijskog učinka. Cilj ove prezentacije je prikazati rad našeg odjela s ciljem destigmatizacije osoba koje traže pomoć psihologa ili psihijatra.

4.

„Otpor u tretmanu“

IVANA ZOVAK

Cilj rada je dodatno osvijestiti i osvrnuti se na pojedine konstrukte koji u tretmanskom radu s pojedincima mogu biti uzrok, odnosno pojašnjene stvarnog ili percipiranog otpora u tretmanu. Djelatnici zdravstvenih, socijalnih i odgojno-obrazovnih ustanova koji se u svom radu susreću s mladim ili odraslim osobama rizičnih ponašanja mogu imati iskustvo pružanja otpora svojih pacijenata, klijenata, stranaka ili učenika u trenutcima potrebe modifikacije njihovih nepoželjnih oblika ponašanja. Tada se kod stručnjaka posljedično mogu javiti osjećaji nekompetentnosti, frustracije te negativnih osjećaja prema osobi s kojom rade što može usporiti, unazaditi ili u potpunosti spriječiti promjenu ponašanja osobe u savjetovanju ili tretmanu. Rad promatra otpor kao dio vlastitih i odnosnih procesa, ne nužno kao potpuno odbijanje tretmanskih intervencija stručne osobe koja je u ulozi savjetovatelja ili terapeuta. U radu se razmatra pojavnost ambivalentnosti, psihološke reaktivnosti i samoefikasnosti koje, uzimajući ih u obzir, stručnjacima mogu olakšati i pomoći u adekavatnom pristupanju te produktivnom ostvarivanju savjetodavnih i/ili tretmanskih ciljeva u stručnom djelovanju. Posebno se preporuča metoda motivacijskog intervjeta koja se kroz niz stručnih istraživanja i radova pokazala kao izrazito koristan pristup u tretmanima usmjerenim mijenjanju ponašanja, osobito onih vezanih uz ovisnosti.

5.

„Izazovi u psihosocijalnom tretmanu ovisnosti u terapijskim zajednicama“

GLORIJA ODOBAŠIĆ

Autorica je 2016. godine provela istraživanje na uzorku od 19 sudionika zaposlenih u psihosocijalnom tretmanu ovisnosti, u 4 terapijske zajednice u Hrvatskoj te će tijekom izlaganja prezentirati rezultate istraživanja kao i preporuke za unapređenje rada terapijskih zajednica koje su dali sudionici istraživanja. Dobiveni podaci mogu poslužiti svim stručnjacima koji se bave problemom ovisnosti, a posebice zaposlenim u terapijskim zajednicama te im pomoći u lakšem pristupu u radu s korisnicima terapijske zajednice.

6.

„Kroz život bez nasilja – prevencija i suzbijanje vršnjačkog nasilja u funkciji prevencije ovisnosti i zaštite mentalnog zdravlja djece i mladih“

SINIŠA BRLAS

Cilj je rada prikaz dobre prakse u području prevencije i suzbijanja vršnjačkog nasilja. Vršnjačko nasilje javnozdravstveni je izazov i razvojni rizik povezan s mentalnim zdravljem i ovisničkim ponašanjem djece i mladih. U tome kontekstu predstavlja se vodič „Kroz život bez nasilja – vodič za prevenciju vršnjačkog nasilja kao rizika za mentalno zdravље i ovisnost mladih“ iz 2024. godine, autora Siniše Brlasa. Namijenjen je odgajateljima, učiteljima, nastavnicima i roditeljima. Stručna recenzentica navodi da ovaj vodič "iskazuje optimizam koji je potreban za hvatanje u koštač s tim društveno sve većim problemom" i može biti doprinos učinkovitom odgovoru ovome izazovu. Ujedno je i dodatni izvor informacija o ovoj aktualnoj i važnoj temi i čini cjelinu s vodičem za djecu i mlade „Kroz život bez nasilja – deset protunasilnih poruka“ koji se od 2010. godine koristi u provedbi radionica u školama, te slikovnicom „Pružam ti ruku“ iz 2011. godine koja je didaktički i metodički oblikovana za rad s djecom. Očekivani ishodi aktivnosti su da uključeni usvoje znanja, potaknuti kod njih altruizam i empatiju te im pomoći razvijati komunikacijske vještine. Širi je kontekst skrb o mentalnom zdravlju i prevencija ovisnosti djece i mladih.

7.

„Klasifikacija zlouporabljivih psihoaktivnih supstancija“

GORAN PAVIĆ, IGOR IVIĆ HOFMAN

Uvod: Ne postoji jedinstvena klasifikacija zlouporabljivih psihoaktivnih supstancija. Različite institucije i organizacije klasificiraju zlouporabljive psihoaktivne supstancije na različite načine. Veći broj novih sintetičkih zlouporabljivih psihoaktivnih supstancija je različite kemijske strukture i mehanizma djelovanja te se ne mogu na adekvatan način klasificirati u skupine zlouporabljivih psihoaktivnih supstancija.

Metode rada: Deskriptivna analiza klasifikacije zlouporabljivih psihoaktivnih supstancija.

Rezultati: Postoje različite klasifikacije zlouporabljivih psihoaktivnih supstancija bazirane na kemijskoj strukturi, mehanizmu djelovanja, podrijetlu supstancije (prirodna, sintetička), efektima na psihu i tijelo osobe koja ih konzumira, kratotrajnim ili dugotrajnih posljedicama konzumacije istih, sposobnosti da izazovu psihičku i/ili fizičku ovisnost, te na pristupačnosti istih (legalni lijekovi na recept, ilegalno tržište). Jedna od klasifikacija klasificira zlouporabljive psihoaktivne supstancije prema načinu na koji djeluju na osobu koja ih konzumira. Ova klasifikacija prepoznaje tri skupine zlouporabljivih psihoaktivnih supstancija:

- 1.** Depresivi (alkohol, benzodiazepini, cannabis, GBH (gammahydroxybutyrate), ketamine, opioidi (heroin, morphine, codeine) koji usporavaju protok informacija između mozga i tijela, ali ne izazivaju nužno depresiju, ali utječu na smanjenje psihičke koncentracije i koordinacije i sposobnosti reagiranja na adekvatan način. Ove supstancije u manjim dozama obično izazivaju osjećaj opuštenosti i smirenosti, a u većim dozama pospanost, povraćanje, komu, ali i smrt.
- 2.** Halucinogeni (cannabis, ketamine, LSD (lysergic acid diethylamide), psylocibin, PCP (phencyclidine)) koji mijenjaju osjećaj realnosti stvarajući halucinacije, pri čemu osoba koja ih konzumira ima osjećaj da zaista vidi, čuje, ima mirise, okuse i osjete koji realno ne postoje. U manjim dozama ove supstancije izazivaju osjećaj lebdenja,

dezorientacije, vrtoglavice, a u većim dozama izazivaju halucinacije, nemir, paranoju, paniku, agresivnost.

3. Stimulansi (amphetamine i derivati, caffeine, cocaine, ecstasy (MDMA- methylenedioxymethamphetamine), nicotine) koji ubrzavaju protok informacija između mozga i tijela prouzrokujući tahikardiju, tahiaritmiju, arterijsku hipertenziju, hipertermiju, agitaciju, gubitak pospanosti i gubitak teka. U manjim dozama osoba koja ih konzumira osjeća da ima energije, budnost, a u većim dozama izazivaju anksioznost, paniku, paranoju.

Zaključci: Klasifikacija zloupotapljivih psihotaktivnih supstancija ima za cilj klasificirati zloupotapljive psihotaktivne supstancije u standarde skupine radi lakšeg razumijevanja posljedica koje izazivaju zloupotabom istih, jer je ogroman takvih supstancija, a neke se ne mogu klasificirati u skupine, ili mogu u više skupina.

POSTER PREZENTACIJE

1.

„Kada potrošnja postane ovisnost!“

TAMARA BREZIČEVIĆ

Ovisnost o kupovini kod žena u današnje vrijeme predstavlja emocionalnu i psihološku potrebu za kupovinom koja često dovodi do prekomjerne potrošnje, financijskih problema i emocionalnih teškoća. Ova vrsta ovisnosti može biti povezana s osjećajem praznine, niskim samopouzdanjem ili stresom. Žene se često suočavaju s pritiscima društva i medija, što može dodatno pojačati njihovu sklonost potrošnji. Posljedice uključuju dugove, loše emocionalno stanje i narušene međuljudske odnose što naglašava važnost razumijevanja i podrške za žene koje se bore s ovim problemom. Cilj ovog rada je istražiti i analizirati obrasce ponašanja u kupovini kod žena, s posebnim naglaskom na prepoznavanje i razumijevanje ovisnosti o kupovini. Cilj je i identificirati emocionalne i financijske posljedice ovog fenomena te razviti preporuke za prevenciju i podršku ženama koje se suočavaju s ovim problemom, s ciljem poboljšanja njihove kvalitete života. Rad se fokusira na analizu navika i ponašanja u kupovini kod punoljetnih žena s posebnim naglaskom na negativne posljedice i rizike pretjerane potrošnje, uključujući ovisnost o kupovini. Kroz rad je analizirano kako različiti obrasci potrošnje oblikuju emocionalno stanje, svakodnevne aktivnosti i financijsku situaciju sudionica ankete. Anketa je uključila 272 sudionice. Kompulzivna kupovina koja se može smatrati oblikom ovisnosti, postaje sve prisutniji problem, osobito među ženama. Istraživanje pokazuje da 70,6% ispitanica povremeno, a 22,5% često impulzivno kupuje nepotrebne stvari. Više od 50% koristi kupovinu kao način emocionalne regulacije, dok 68,8% osjeća krivnju nakon kupnje, što ukazuje na unutarnji konflikt povezan s ovim ponašanjem. 66,2% ispitanica posuđuju novac za kupnje, a 27,7% priznaje probleme s financijama. Najveća skupina ispitanica su u dobi od 26 do 35 godina što ukazuje na to da su mlade odrasle osobe posebno izložene riziku od kompulzivnog kupovnog ponašanja. Ova dobna skupina često se suočava s izazovima poput uspostavljanja financijske neovisnosti, prilagodbe na tržište rada i društvenim pritiscima, uključujući utjecaj društvenih mreža.

Ovi faktori mogu poticati impulzivnost i potrebu za emocionalnom regulacijom putem potrošnje, što može dovesti do razvoja ovisnosti. Buduća istraživanja sugeriraju potrebu za ciljanom podrškom i edukacijom o zdravim potrošačkim navikama.

2.

„Kakav otac – takav sin“ – prikaz iskustva o životnom propadanju članova obitelji

DAŠA POREDOŠ LAVOR

Rad prikazuje životnu situaciju M. M. razvojačenog pripadnika oružanih snaga RH, u mirnodopsko vrijeme zaposlenog kao listonošu. M. M. potječe iz afunkcionalne obitelji od roditelja s neprimjerenim ponašanjima i neliječenim psihičkim poremećajima, biva odgojno zapušten i zlostavljan od roditelja. Zbog iznimnih fizičkih sposobnosti ubrzo postaje pripadnik elitine postrojbe oružanih snaga, te odlazi na mnoga bojišta diljem RH. Po završetku rata biva razvojačen i pronalazi posao listonoše u ruralnom području. Sve teže se nosi s unutarnjim emocionalnim stanjima, počinje sve češće konzumirati alkohol i iskazivati nasilničko ponašanje. Biva stacionarno i parcijalno liječen u psihijatrijskoj bolnici gdje mu bivaju dijagnosticirani PTPS, trajne promjene osobnosti, anksiozno-depresivni poremećaj i dr. Tijekom terapijskog i rehabilitacijskog rada s M. M. saznaje se za njegovu intenzivnu potrebu za kockanjem kao i za bizarni sakupljački hobi. M. M. iznimno teško funkcionira u obitelji, odgoj i brigu za dvoje sinova u potpunosti prepušta supruzi. Na radnom mjestu dolazi do situacije kada novac iz poštarske torbe koristi za kockanje – i doživljava gubitak uloga. Navedeno biva okidač za njegovo već opisano psihijatrijsko liječenje. M. M. biva aktivan u procesima liječenja i rehabilitacije, te tako dolazi do pozitivnih pomaka: distanciranje od štetne zlouporabe alkohola, a prestaje i s kockanjem. Ostvaruje pravo na umirovljenje, a životno zadovoljstvo pronalazi u kreativnoj obradi drveta. Protokom vremena od petnaestak godina dolazi se do slijedeće životne situacije – stariji sin M. M.-a razvija se u osobu s poremećajem u ponašanju koji je sklon štetnoj zlouporabi alkohola i kockanju, ne uvažava opomene roditelja i preporuke obiteljskog liječnika. Razvija ovisnost o raznim sintetičkim drogama. Kao vozač kamiona za međunarodnu korporaciju koja se bavi prijevozništvom elektro-uređaja za kućanstvo dolazi u situaciju kada robu iz kamiona predaje narko-dilerima zbog nastalog dugovanja kojeg nije podmirio prema njima. Sada je na izdržavanju zatvorske kazne. Roditelji pate zbog nastale situacije i međusobno si prebacuju krivnju i odgovornost. Na susretima psihosocijalne podrške i osnaživanja na koje dolaze zajedno često rezignirano izgovaraju narodne poslovice „Jabuka ne pada daleko od stabla.“ i „Kakav otac – takav sin.“.

3.

„Virtualna stvarnost, stvarni problemi: KBT kao pomoć u prevladavanju ovisnosti o internetu“

ANJA KERETA, MARINA PERKOVIĆ KOVAČEVIĆ

Ovisnost o internetu postaje ozbiljan problem s dalekosežnim zdravstvenim i društvenim posljedicama. Smatra se poremećajem kontrole poriva očitujući se kroz kompulzivno korištenje interneta, poteškoće u upravljanju vremenom provedenim online i nervozu pri prekidima. Ova ovisnost često vodi do smanjenja socijalne interakcije i izolacije. Kognitivno-bihevioralna terapija (KBT) pokazala se kao učinkovit pristup u liječenju ovih problema pomažući pojedincima da prepoznaju i promijene destruktivne obrasce mišljenja i ponašanja te razviju zdravije strategije za suočavanje s izazovima. Ovaj pristup nije samo učinkovit kod liječenja ovisnosti o internetu, već se primjenjuje i u liječenju drugih vrsta ovisnosti. Pružanjem alata za promjenu štetnih navika i razvojem zdravijih mehanizama suočavanja KBT može značajno poboljšati kvalitetu života osoba pogođenih ovisnostima osnažujući ih da se uspješnije nose s izazovima suvremenog digitalnog društva.

**SAŽETCI U KNJIZI SU DOSTAVLJENI OD STRANE NJIHOVIH AUTORA U SVRHU
OBJAVLJIVANJA U KNJIZI SAŽETAKA. MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I NASTAVNI ZAVOD ZA
JAVNO ZDRAVSTVO BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE NISU ODGOVORNI ZA NJIHOV
SADRŽAJ.**

ISSN 2623-6583